

14.8.2014

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Kirjaamo
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO
s-posti: kirjaamo@tem.fi

Viittaus: Lausuntopyyntö TEM/1022/03.01.01/2014

Lausuntopyyntö: Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta

Arvoisa vastaanottaja,

Esitän 11.6.2014 päivättyyn luonnokseen ”Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain muuttamisesta” alla esitetyt kommentit ja tarkennukset. Pyydän, että huomioitte lausuntoni kohdat koskien suoraan vaikutusta toiminnanharjoittajan (alan yrittäjien) sekä kaupanalan toiminnanharjoittajan (kaupan jälleenmyyntiporaan) liiketoimintaan ja liiketoimintaympäristöön.

”Yritykset

Suomen kilpailukyvyyn perusta on menestyvä yritystoiminta. Suomessa yritystoiminnan kilpailukyky on maailman huippua useilla eri mittareilla ilmaistuna. Yritysten kilpailukyvyyn yksi osatekijä on hyvä liiketoimintaympäristö.

Työ- ja elinkeinoministeriön toiminnan tavoitteena on, että Suomessa on maailman paras toimintaympäristö yritystoiminnalle. Luomalla uutta, vahvaan osaamiseen pohjautuvaa ja tehokasta tuotantoa Suomi pystyy vastaamaan globalisaation haasteisiin ja hyödyntämään sen mahdollisuuksia.

Tuottavuuden kohoaminen voi perustua vain uusien ideoiden hyödyntämiseen ja uuden teknologian luomiseen sekä nopeaan käyttöön ottamiseen, osaavaan työvoimaan ja työn viisaaseen organisointiin. Uuden menestyvän tuotannon luominen edellyttää ennakkoluulotonta yritystoimintaa ja vahvaa yrittäjyyttä.”

lainaus: <http://www.tem.fi/yritykset>

Ehdotus kohta:

63 §

Varastointi kaupan yhteydessä

Yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen iletulitteiden, muiden pyroteknisten tuotteiden sekä pelastautumisvälineissä käytettävien räjähteiden varastoinnista kaupan yhteydessä on 58 §:ssä säädetyn lupahakemuksen sijasta tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista.

Ilmoituksessa on esitettävä tiedot suunnitellusta toiminnasta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Saatuaan 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen pelastusviranomainen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen räjähteiden kaupan yhteydessä tapahtuvaa varastointia koskevasta ilmoitusmenettelystä, ilmoituksen tekemisestä ja siinä noudatettavista määräajoista, ilmoituksessa esitettävistä tiedoista ja selvityksistä sekä ilmoituksen perusteella tehtävästä päätöksestä.

- 1) Momentin 3 kohtaa tulisi tarkentaa muotoon: "...pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja perustuen Valtioneuvoston asetukseen varastoinnista." tai muuttaa muotoon: "...pelastusviranomaisen tekee asiasta päätöksen."

Räjähdeasetuksen (28.5.1993/473) viimeisimmän muutoksen (11.10.2012/544) jälkeen toiminnanharjoittajien **liiketaloudellinen toiminta on kärsinyt sekä kuljetuksiin liittyvät liiketoiminnalliset kulut kasvaneet** huomattavasti alueellisesti pelastusviranomaisen ehtojen tiukentumisesta. Vaikka räjähdeasetuksen (28.5.1993/473) kohdan 40 a § (11.10.2012/544) määritelmät täytyisivät, väliaikainen varastointi pyritään päätöksellä jopa suoraan kieltämään tai lisäehdoin vaikeuttamaan mm. sesongin aikana tapahtuvaa täydennystoimintaa. Tältä osin kohtaa 63 § tulisi tarkentaa siten, että mahdolliset "asetettavat tarpeelliset ehdot" tulisi olla suoraan seuraavien alaa säätelevien lakien, asetusten ja päätösten mukaisia:

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta ([390/2005](#))

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös räjähdystarvikkeista ([130/80](#)) muutoksineen

Räjähdeasetus ([28.5.1993/473](#))

Valtioneuvoston asetus pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuuden toteamisesta ([1102/2009](#))

Ainoastaan yllä mainittuja lakia, asetuksia ja päätöksiä noudattamalla voidaan seurata myös toiminnanharjoittajien puolelta pelastusviranomaisen tekemän päätöksen oikeellisuutta ja näin saavutetaan myös virkamiespäätöksen vaatima avoimuus toiminnanharjoittajia kohtaan. Suurena riskinä on, että pelastuslaitoksen päätöksistä syntyy valituskiere, jolla kuormitetaan tahattomasti viranomaisia, hallintoa sekä oikeusasteita.

Suurten kaupallisten ketjujen osalta pelastuslaitoksen ei tulisi kyseenalaistaa tai jättää huomioimatta ketjun oman, ammatillisen riskienhallintaan erikoistuneen henkilön tekemää työtä mm. lupahakemuksen liitteinä jätettävissä turvallisuussuunnitelmissa kuten momentti 3 nyt antaa mahdollisuuden. Ilmoitukset ja niiden liitteet tulisi käsitellä kohtuullisessa ajassa sekä ilman henkilökohtaisia näkemyksiä avoimin periaattein.

Ehdotus kohta:

64 §

Kaupan varastoinnin valvonta ja tarkastus

Pelastusviranomaisen on valvottava 63 §:ssä tarkoitettujen varastojen teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimustenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että tuotantolaitokset ovat säännösten ja tuotantolaitoksesta annetun päätöksen mukaisia.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus ennen varaston käyttöönottoa.

Pelastusviranomaisen on tarkastettava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin 1 momentissa tarkoitettujen varastojen toiminnan edellyttämässä laajuudessa riskinarviointiin perustuen. Tarkastukset määritellään pelastuslain 79 §:n mukaisessa valvontasuunnitelmassa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusten sisällöstä, ilmoituksista muille viranomaisille ja tarkastusten muusta käytännön toteutuksesta.

- 1) Tätä kohtaa: ”Pelastusviranomaisen on tarkastettava 1 momentissa tarkoitettujen varastojen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimustenmukaisuus ennen varaston käyttöönottoa” tulisi tarkentaa koskeeko tämä toiminnanharjoittajan (kaupan jälleenmyyntiportaani) ns. kiinteitä varastoja kuten rakennuksen sisällä sijaitsevia myymälävarastoja vai ulottuuko tämä koskemaan **myös** toiminnanharjoittajan (kaupan jälleenmyyntiportaani) hallinnassa olevalla maa-alueella sijaitsevaa ja valvonnassa olevaa ns. väliaikaista varastosuojaa (RA-varastokonttia) vai myös säilytyksessä käytettävää varastosuojaa. Mikäli tämä koskee myös väliaikaista varastosuojaa (RA-varastokonttia), toiminnanharjoittajien kulut nousevat entisestään. Tällaisenaan kohta mahdollistaa pelastusviranomaisen vaatimuksen toimittaa väliaikainen varastosuoja (RA-varastokonttia) ensin paikalleen tarkastusta varten ja ilotulitteiden toimitus vasta hyväksynnän jälkeen kasvattaen taloudellisia kuluja.

Ehdotus kohta:

91 §

Ilotulitteiden käyttö

Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää, että 1 momentissa säädetystä suojalasien käytön pakollisuudesta voidaan poiketa, kun ilotulitteet aiheuttavat erittäin vähäisen vaaran ja ovat melutasoltaan merkityksettömiä.

- 1) Kohta 91 § tulisi tarkentaa muotoon: ”...voidaan poiketa koskien luokan 1 ilotulitteita”. Tällaisenaan tämä aiheuttaa tulkintaerimielisyyksiä, koskien mm. tähtisädetikkujen käyttöä. Luokan 1 ilotulitteiden vaatimus (En15947-2) täyttää esityksen ajatuksen. EN15947-standardin mukainen määritelmä luokan 1 ilotulitteille on:

category 1: fireworks which present a very low hazard and negligible noise level and which are intended for use in confined areas, including fireworks which are intended for use inside domestic buildings;

Mikäli kohtaa 91 § ei tarkenneta, mikä on oikea instanssi määrittelemään kuuluuko ilotulite yllä mainittuihin kriteereihin? Onko tämä kriteeri aina ilotulitekohtainen? Mikäli tuodaan CE-merkittyjä uusia ilotulitteita, määritelläänkö jokainen ilotulite erikseen kuuluvaksi yllä mainittuihin kriteereihin.

Luokan 1 ilotulitteista määritellään myös En15947-3 kohdassa 4.3 seuraavaa:

Minimum age limits

The minimum age limits applicable in the country in which the fireworks are offered for retail sale shall be clearly stated on the label. The following minimum age limits apply, if the individual Member State has not raised these age limits according to Directive 2007/23/EC Art. 7 (2).

The following minimum age limits apply:

Category 1: 12 years;

Category 2: 16 years;

Category 3: 18 years.

Vaikka Suomessa on määritelty kaikkien (myös luokan 1) ilotulitteiden luovutusikärajaksi 18 vuotta ([11.12.2009/1030](#)) yllämainitun perusteella voitaisiin tarkentaa kohdan 91 § määritelmä vain luokan 1 ilotulitteisiin. Näin välttyään kuormittamasta viranomaisia ja hallintoa.

Muut asiat:

Lausunnossa esitetyt huomiot, ehdotukset sekä esille tuodut asiat on kirjattu lausunnon antajan puolelta lainsäädännön avoimuutta ja kehitystä sekä alaa silmälläpitäen. On huomioitava, että

lausunnon antajan puolelta tarkoitus on saada selkeä, avoin ja toimiva lainsäädäntö koskien ilotulitteita sekä ilotulitteiden kauppaa ja varastointia kaupan yhteydessä.

Tällä hetkellä laki ja lisätyt asetukset aiheuttavat:

- edesauttaa alueellista eriarvoisuutta
- aiheuttaa toiminnanharjoittajille lisäkustannuksia
- aiheuttaa vuosittaisen epävarmuuden pelastuslaitoksen toimesta mm. ilmoituksien perusteella tehtävien päätöksiin suhteen muuttuvien käytäntöjen takia
- vähentää toiminnanharjoittajien puolelta mahdollisuutta palkata uutta työvoimaa
- pelastuslaitoksien alueellisten näkökantojen eroavuuksien vuoksi taloudellista menetystä ja samalla myös verotulojen vähenemistä

On muistettava, että ilotulitteet tuovat valtiolle huomattavasti enemmän hyötyä (verotulo, työllistäminen, urheiluseurojen suora tai epäsuora tukeminen tarjoamalla talkootyötä) kuin yhden alueellisen pelastuslaitoksen näkemys vaaroista. On suhteutettava vuosittain maahantuotujen, ostettujen ja käytettävien ilotulitteiden määrä valtakunnallisesti yhden aluepelastuslaitoksen raporttiin mahdollisten vahinkojen määristä. Pelastuslaitoksen tulisi tässä tapauksessa käyttää vähäiset resurssit ilotulitteiden oikean käytön opastukseen. Raporttien puolesta todetaan, että Joulukuussa sattuneet tulipalot ajoittuvat suurimmaksi osaksi Joulun ajanjaksoon kuin Uuden Vuoden aatolle.

Ei ole valitettavasti myöskään tarkkaa, julkista eikä validia tutkimusta ilotulitteiden väärin käytön todellisesti aiheuttamista vahingoista huomioiden ilotulitteiden vuotuisen käyttömäärän verrattuna esimerkiksi kynttilöiden ja ulkotulien väärinkäytön aiheuttamaan taloudellisiin vahinkoihin. Ilotulitteet eivät syty itsestään tai aiheuta itsenäisesti vahinkoa ympäristölle. Vahinko on aina tapahtunut ihmisen toimesta.

Vahinkojen mm. silmävahinkojen määrä on pudonnut huomattavasti viime vuosina mm. suojalasipakon vuoksi, **mutta** myös ilotulitteiden vaatimuksien yhtenäistämisen vuoksi EU-alueella (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/23/EY).

”Ministeriön arvot

Avoimuutta ja yhteistyötä: TEM turvaa työssään julkisen toiminnan luotettavuuden niin, että kansalaisten ja yritysten luottamus viranomaisten toiminnan tasapuolisuuteen, riippumattomuuteen ja oikeudenmukaisuuteen säilyy. Avoimuus tarkoittaa valmiuttamme ottaa vastaan kritiikkiä ja muuttua toimintaympäristön muuttuessa. Tuemme aktiivista mielipiteenvaihtoa. Edistämme tiedon ja osaamisen jakamista. Tuemme tiedon ja osaamisen jakamista mahdollistavista välineistä, toimintamalleista ja foorumeista.

TEM:lle asetetut tavoitteet saavutetaan tekemällä yhteistyötä toimintayksiköissä, ministeriössä, kansallisesti ja kansainvälisesti. Arvostamme asiakaspalveluasennetta ja kehitämme sitä. Yhteistyömme on joustavuutta ja aitoa halua tehdä yhteistyötä. Haluamme olla helposti lähestyttäviä ja rakentaa suhteita pitkäjänteisesti.”

lainaus: http://www.tem.fi/ministerio/ministerion_arvot

Lisätietoja antaa tarvittaessa allekirjoittanut:

Tero Liinanki (puh: 010 525 1101 / s-posti: tero.liinanki@tulitemestarit.fi).

TULITEMESTARIT OY

Tero Liinanki
yrittäjä, toimitusjohtaja